

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑ·Ι·ΣΙΟΥ
ἱερέως

Ἠ εκ Χιονάδων Κοιζεύς Ἠ
καταχόμενον.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ

Ο ΛΑ·Ι·ΝΑΣ

1836 - 1886

ΑΝΑΤΥΠΟΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤ.' ΤΟΜΟΥ ΤΗΣ «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ»
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1957

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑ·Ι·ΣΙΟΥ
Ἱερέως

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ

Ο ΛΑΪΝΑΣ

1836 - 1886

Δια τῆς βιβλιοθήκης Κονίτσας.

Κόνιτσα 1960

Γ. Γεωργίου Κονίτσα

*218 ΠΑΙ
Κωδ. εγγ. 7057*

Δ.872(8)/1960

« Αφιεροῦται τῇ ἱερῷ σκιᾷ τῶν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ ἀδίκως σφαγια-
σθέντων κατὰ τὰ ἔτη 1947—1949 ἀοιδίμων Ἱερέων ἐκ τῆς Ἐπαρχίας
Κονίτισης Ἀθαν. Γεράση, Κων. Τοάγγα, Δημ. Παπαδημητρίου, Δημ.
Καθάριου, Νικολ. Σγούρου καὶ Χρήστου Ζούκη ».

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ Ο ΛΑΪΝΑΣ 1836 - 1886

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀπὸ χωρίον Καβάσιλλα πρὸς Λουτρὰ Καβασίλλων βατῆς ὁδοῦ, ὑπάρχει Παρεκκλήσιον βυζαντινοῦ ρυθμοῦ μετὰ τρούλλου, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῶν Γενεθλίων τῆς Θεοτόκου, ἀνεγερθὲν τὸ 1804 καὶ ἱστορηθὲν γενικῶς διὰ τοιχογραφιῶν κατὰ τὸ ἔτος 1864 ἐπιμελεία τοῦ Ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαενᾶ, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὑπερθύρου ἔσωθεν τοῦ Ναοῦ ἐπιγραφῆς.

Τότε, δὲν μᾶς ἐκίνησε τόσον τὴν περιέργειαν τὸ ὄνομα τοῦ ἀειμνήστου τούτου Ἱερομονάχου τὸ ὁποῖον δέον νὰ σημειωθῆ ἔδῳ ὅτι διὰ πρώτην φορὰν ὑπέπιπτεν εἰς τὴν ἀντίληψίν μας, ὅσον μᾶς ἐκίνησε τὴν περιέργειαν μία ἐν τῇ βορείῳ πλευρᾷ τοῦ Ναοῦ ὁλόσωμος εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Κονίτισης τοῦ τελείως ἀγνώστου εἰς ἡμᾶς, οὔσης παραπλεύρως τῆς εἰκόνης τοῦ ἁγίου Χρυσάνθου.

Ἐκ τῆς ἀφορμῆς ἐκείνης ἐξεκινήσαμεν μὲ τὴν προϋπόθεσιν, ὅχι μόνον νὰ μάθωμεν σχετικῶς περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Νεομάρτυρος καὶ νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὴν περιέργειάν μας, ἀλλὰ καὶ νὰ γράψωμεν κατόπιν περὶ αὐτοῦ.

Πρὸς τοῦτο μετέβημεν εἰς Κόνιτσαν μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποταθῶμεν εἰς τοὺς δυναμένους νὰ μᾶς δώσουν σχετικὰς περὶ αὐτοῦ πληροφορίας.

Καθ' ὑπόδειξιν δὲ τοῦ τότε γηραιοῦ ἑλληνοδιδασκάλου ἀειμνήστου Νικολάου Παπακώστα, μετέβημεν εἰς τὸν Μητροπολ. Ναὸν ἁγ. Νικολάου Κονίτισης ὅπου καὶ πάλιν ἀπηντήσαμεν ἐν τῷ δεξιῷ Προσκυνηταρίῳ τρίμορφον εἰκόνα 1) Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, 2) ἁγ. Χρυσάνθου, καὶ 3) τοῦ ἁγ. Νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Κονίτισης φέρουσιν καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν.

*«Δι' ἐξόδων ἐλαχίστου Ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαενᾶ
ἐκ Κωμοπόλεως Κονίτιζης 1849 Νοεμβρίου 10» κ. τ. π. (1)*

1. Πρῶτος ὁ ἀείμνηστος οὗτος Ἱερομόναχος ἀφιέρωσε εἰκόνα εἰς τὸν ἁγ. Νεομάρτυρα Ἰωάννην τὸν ἐκ Κονίτισης ἐορταζόμενον τὴν 23ην Σεπτεμβρίου. (Βλέπε καὶ ἐφημερίδα

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς δύο αὐτὰς ἐπιγραφὰς ποὺ φέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ Χρυσάνθου, δηλαδή τοῦ Παρεκκλησίου Καβασίλλων καὶ τῆς τριμόρφου εἰκόνας τοῦ Μητροπ. Ναοῦ Κονίτισης ἐν τῷ Προσκυνηταρίῳ, πλῆθος ἄλλων εἰκόνων φερόντων τὸ ὄνομα τοῦ Χρυσάνθου εἶναι διεσπαρμέναι εἰς τὸν αὐτὸν Μητροπ. Ναὸν Κονίτισης, εἰς τὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ Παπαδημούλη κελλίον του, καθὼς εἰς τὸ Παλαιοσέλι καὶ ἄλλαχοῦ.

Ἦναγκάσθημεν τέλος πάντων νὰ κάμωμεν ἐδῶ τὴν ὡς ἀνωτέρω προεισαγωγὴν ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι πολλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Κονίτισης θρησκευτικῆς καὶ λατρευτικῆς φύσεως ζητήματα καὶ χριστιανικῆς πολιτείας τοιαῦτα, εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένα μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἀειμνήστου τούτου Κληρικοῦ, ἀξίου τῷ ὄντι ἐργάτου τοῦ ἀμπελῶνος Χριστοῦ Χρυσάνθου.

Ἐρευνῶντες ὅθεν διὰ τὸν ἅγιον, τὸ ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου περιήρχοντο εἰς γνῶσιν μας ὅλα τὰ χριστιανικὰ ἐκεῖνα κατορθώματα, τὰ σχεδὸν ἔχοντα μὲ τὸν Χρυσάνθον, καὶ τὰ ὅποια ἐξύψωσαν καὶ ἐξυψώνουν εἰς τὴν συνείδησιν πάντων τὴν χριστιανικὴν ταύτην φυσιογνωμίαν.

Ἦτο βέβαια Ἱερομόναχος ὁ ἀειμνήστος Χρυσάνθος, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἦτο χριστιανὸς. Καὶ χριστιανὸς χωρὶς τὴν ἐλαχίστην ὑποκρισίαν. Ὅσον καὶ ἂν ἐπιχειρήσωμεν ἡμεῖς σήμερον νὰ παραστήσωμεν διὰ λόγων τὴν ἐνάρετον καὶ χριστιανικὴν αὐτοῦ πολιτείαν, δὲν θὰ δυνηθῶμεν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς λεπτομερείας.

Διὰ τοῦτο καὶ ὁ μελετῶν τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἅς ἔχει ὑπ' ὄψιν του νὰ ὑπερβάλῃ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὰ πράγματα. Νὰ τὰ ὑπερβάλῃ, διότι τότε καὶ μόνον θὰ δυνηθῇ νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν πραγματικότητα.

Ἦ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη τοῦ Ἱερομονάχου τούτου ἐπλεόναζε πάντοτε ἐν τῇ καρδίᾳ του καὶ ὑπερεξεχείλιζε, διὰ τοῦτο καὶ ἐπεξετείνεται καὶ πέραν τῶν ὁμοθησκῶν του. Ὁρφανὰ παιδία εὗρισκον προστασίαν καὶ ἄσυλον. Πεινασμένοι ἐχόρταινον. Γυμνοὶ ἐνεδύοντο, καὶ ἄλλοι ἄλλως παρηγοροῦντο. Καὶ ἐν ᾧ τοιοιυτοτρόπως εἰργάζετο διὰ τοὺς ἄλλους, ὁ ἴδιος δὲν εἶχε ποῦ νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλὴν. Ἰδίαν στέγην δὲν εἶχε. Καὶ ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἔγκειται ἡ μεγάλη ἀξία τοῦ ἀνδρός. Ὅλοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ ἱερωμένοι φροντίζουν νὰ θησαυρίσουν ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ ἀειμνήστος ὅμως Χρυσάνθος, οὐδόλως ἔδωκε σημασίαν διὰ τὰ ἐπίγεια καὶ φθαρτά. Ἐπεδίωξε τὰ ἐπουράνια καὶ ἀφθαρτά. Ἐκ μιᾶς τοιαύτης ἀφορμῆς καὶ ὁ ἀδελφός του Πᾶνος ἔγραφε εἰς μίαν ἐκ τῶν ἐπιστολῶν του μὲ κάποιον παράπονον διὰ τὴν Κοινωνίαν Κονίτισης καὶ τὰ ἐξῆς: «..... λάβε 5: ρεγγίνης (2) πρὸς ἐνθύμησίν μου διὰ νὰ φικιάνῃς τὸν παράδισον τῆς Κόνιτιζας ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ τοὺς ἐνθυμοῦμε».

Αὐτὰ ὅλα, ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται, εἶχον ὑπ' ὄψιν μου ὅταν ἐπεχείρησα κατὰ τὸ ἔτος 1940 νὰ συντάξω τὴν περὶ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτισης ἐργασίαν μου (3) εἰς τὴν ὁποίαν, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἔγραψα περὶ τοῦ ἀειμνήστου Χρυσάνθου καὶ τὰ ἐξῆς:

«..... καὶ πρὶν ἢ παραθέσωμεν κατωτέρω τὰ ἔγγραφα ταῦτα, (4) ἐθεωρήσαμε καθῆκον νὰ μὴ παραλείψωμεν ἀπὸ τοῦ νὰ διατυπώσωμεν ἐδῶ τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀγαθὴν ψυχὴν, καὶ νὰ ἐξυμνήσωμεν τὸν ἐνάρετον βίον τοῦ μακαρίου τῆ λήξει ἐπὶ πεντηκονταετίαν σχεδὸν ὑπηρετήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν Κονίτισης Ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαενᾶ, ὅπως τοῦτο ἄλλως τε καὶ ἐκ τῶν παρατιθεμένων ἐγγράφων ἀπαδεικνύεται.

1. Ἄφωρος 1937 ὑπ' ἀριθ. φύλλα 600, 602, 607, 611 καὶ 618 «ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἐκ Κονίτισης» ὑπὸ Ἱερέως Γεωργίου Παῖσιου).

2. Ἀργυροῦν νόμισμα ἀξίας—ἂν δὲν ἀπαιτῶμαι—25 γροσίων. (Ἐπιστολὴ ἐκ Θηβῶν 20 Μαρτίου 1859).

3. Παραμένει ἀνέκδοτος.

4. Εὐρέθησαν ἐν τῷ ἀρχεῖῳ αὐτοῦ, καὶ μοὶ παρεχωρήθησαν ὑπὸ τοῦ ἐν ζωῇ τότε ἀειμνήστου Χριστοῦδ. Παπαδημούλη.

Οὗτος, ὡς εἶναι μεμαρτυρημένον καὶ βέβαιον, διὰ τῆς ἐν γένει πολιτείας του, σεμνὸς ἐλεήμων καὶ καλοκάγαθος, ἀνεδείχθη ὑπερασπιστὴς τῶν πτωχῶν ὅσον οὐδείς ἄλλος. Συλλέγων καθημερινῶς ἐράνους, εὐηργέτει τοὺς πάντας ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ θρησκευματος. Ἀδιαφορῶν διὰ τὰ περὶ ἑαυτοῦ καὶ μὴ ἔχων οὐδὲ καλύβην τινὰ ἰδίαν, ἐπεμελεῖτο καὶ προϊστατο εἰς πᾶν τὸ χριστιανικὸν καὶ θεάρεστον καὶ κοινωνικῶς ὠφέλιμον. Ὅπου καὶ ἂν στρέψη κανεὶς τὸ βλέμμα του, εἰς τὴν Κόνιτσαν, εἰς τὰ Καβάσιλλα, εἰς τὸ Παλαισέλι καὶ ἄλλαχοῦ, θὰ ἀντικρύσῃ ἔργα ἅτινα τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Χρυσάνθου ἐγένοντο. Ὡς ἐκ τούτων ὅλων εἶχεν ἀποκτήσει ἐξαιρετικὴν φήμην, ἄκραν ἐμπιστοσύνην τῶν προϊσταμένων του, ἀπεριόριστον σεβασμὸν καὶ ἐκτίμησιν τῶν Τουρκικῶν ἐν Κονίτση ἀρχῶν καὶ λοιπῶν κατοίκων Ὀθωμανῶν, καθὼς καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν τυφλὴν ὑπακοήν τῶν ἐνοριτῶν του.

Δὲν λέγομεν ὑπερβολὰς. Τό ὁμολογοῦσιν ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν καὶ ὅσοι εὐηργετήθησαν. Καὶ οἱ λίθοι ἰκὸμη ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ὁμιλήσουν, καὶ αὐτοὶ θὰ ἐβροντοφῶνουν τὴν ἀλήθειαν.

Ἄλλὰ!!!, ἕως ἐδῶ. Ἄλλος πρέπει νὰ σκιαγραφήσῃ τὸν καλὸν τοῦτον Σαμαρεῖτην. Ταπεινοὶ ἡμεῖς σήμερον καὶ ἀνάξιοι, τρέμομεν πρὸ τῆς ἱεραῆς σκιάς τοῦ ἁγίου τούτου πρεσβύτου. Διὰ τοῦτο παραιτοῦμεν τὴν γραφίδα, παραχωροῦμεν τὴν θέσιν εἰς ἄλλους, καὶ εὐχόμεθα ὅπως πολὺ ταχέως παρουσιασθῇ ὁ πραγματικὸς βιογράφος αὐτοῦ. Τοιοῦτοι Κληρικοὶ, δὲν πρέπει νὰ παραμένωσιν ἐν τῇ σκοτίᾳ. Καὶ ταῦτα μὲν ἔγραφον τότε περὶ αὐτοῦ, ἐξ ἀνυποκρίτου εὐλαβείας καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν μνήμην του κινούμενος.

Τώρα ὅμως πὺν παρῆλθον τὰ χρόνια ἐκεῖνα καὶ πλησιάζει νὰ λησμονηθῇ οὗτος καὶ νὰ πέσῃ διὰ παντὸς εἰς τὴν λήθην, τώρα πὺν ἐμεσολάβησαν τὰ δυσμενῆ διὰ τοιαύτας ἐργασίας πολεμικὰ γεγονότα καὶ ἐχάθησαν διὰ παντὸς ὠρισμένοι εὐκαιρία, τώρα ἀναλογίζομαι τὸ σφᾶλμα τὸ ὁποῖον διέπραξα προπολεμικῶς (1937—1940), πὺν δὲν συνέταξα τότε τὴν βιογραφίαν του. Τότε βέβαια ἔζων ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἀειμνηστοὶ γέροντες πρὸ παντὸς τῆς Κονίτσης, Διδάσκαλος Νικόλαος Παπακώστας, Σπυρίδων Δόβας, Χριστόδουλος Παπαδημούλης, Ἀθανάσιος Γουσιγούνης καὶ ἄλλοι οἱ ὁποῖοι εἶχον γνωρίσῃ ἀπὸ τὰ παιδικὰ καὶ νεανικὰ των χρόνια τὸν Χρυσάνθον καὶ συνανεστράφησαν μετ' αὐτοῦ, ἄλλοι δὲ καὶ εὐηργετήθησαν (*). Ὡς ἐκ τούτου ἦσαν καὶ εἰς θέσιν νὰ γνωρίζουν καὶ τὴν τελευταίαν περὶ αὐτοῦ λεπτομέρειαν.

Ἄλλὰ, τέλος πάντων, ἡμεῖς σήμερον, πρὸ τετελεσμένων γεγονότων εὐρισκόμενοι, ἅς δικαιολογηθῶμεν εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν μὲ τὸ γνωμικὸν «κάλλιο ἄργα παρὰ ποτὲ», καὶ ἅς χαράξωμεν μερικὰς γραμμὰς περὶ τοῦ ἀειμνήστου Χρυσάνθου τοῦ Λαῖνᾶ τοῦ ὁποίου ἡμεῖς, οὐδὲ τὸ ὄνομα δὲν εἴμεθα ἄξιοι νὰ προφέρωμεν διὰ τῶν χειλέων μας, ἂν καὶ εἴμεθα Ἱερεῖς.

Γράφοντες λοιπὸν κατωτέρω τὰ περὶ αὐτοῦ, ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἐνδεδειγμένοι διὰ τοιαῦτα. Ἄλλοι ἔπρεπε νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν βιογραφίαν του.

Ἄλλ' ἐπειδὴ εἰς ὅλους ἐκείνους τοὺς προηγουμένους μας ὑπολογισμοὺς ἠπατήθημεν καὶ ἐπέσαμεν ἔξω, καὶ ἐπειδὴ παρερχομένου τοῦ χρόνου πάντα ἐκεῖνα τὰ ἀφορῶντα τὸν ἐν λόγῳ Χρυσάνθον τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου θὰ περιπέσουν εἰς τὴν λήθην καὶ παντάπασι θὰ λησμονηθοῦν, διὰ τοῦτο, καὶ ἀναλαμβάνομεν διὰ τῆς χαράξεως τῶν γραμμῶν αὐτῶν—ἔστω καὶ ἄργα—νὰ διασώσωμεν ἐκ τοῦ πανδαμάτορος χρόνου ὅλα τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα ὅσα μέχρι τῆς σήμερον ἐναπέμειναν, καὶ νὰ φέρωμεν ταῦτα εἰς δημοσιότητα.

Τὴν περὶ τοῦ ἐν λόγῳ Χρυσάνθου ἐργασίαν ταύτην τὴν ἐστηρίξαμεν, 1) εἰς

5. Ἀδελφοὶ Μπούνα (Γκαλμπατσιάρη) Πέτρος καὶ Ἰωάννης.

Ἐκκλησιαστικά τινα ἔγγραφα καὶ ἐπιγραφὰς ἐπὶ Ναῶν καὶ εἰκόνων, 2), εἰς τὴν ἰδιωτικὴν συγγενικὴν ὡς ἐπὶ τὸ π' εἰστον ἀλληλογραφίαν τοῦ Χρυσάνθου, 3) εἰς τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔχομεν ἐκ στόματος τοῦ μὴ ἐπιζῶντος σήμερον ἀειμνήστου γέροντος Ἰωάννου Μπούνα (Γκαλμπατσιάρη), καὶ 4) εἰς τὰς ἐκ παραδόσεως πληροφορίας τῶν ἐπιζώντων σήμερον ἀξιοπίστων καὶ εὐϋπολήπτων γερόντων Κονίτσης Βασιλείου Κούσιου, Χαραλ Παπανίκου, Χρήστου Πατέρα, Ἀλεξίου Φλώρου, τῶν κυριῶν Ἑλένης Παπαδημούλη, Βασιλικῆς Πατέρα, Αἰκατερίνης Μπίλη καὶ ἄλλων, οἵτινες ἐγνώρισαν κατὰ τὰ παιδικὰ των χρόνια τὸν ἀείμνηστον Χρυσάνθον.

Ἀποβλέποντες δὲ πάντοτε εἰς τὸ σύντομον—κατὰ τὸ δυνατόν—τῆς ἐργασίας ταύτης, ποιούμεθα εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὴν ἀρχὴν τῆς βιογραφίας αὐτοῦ, καὶ γράφοντες, ἐξιστοροῦμεν μὲ τὰς μικρὰς καὶ ἀσθενεῖς ἡμῶν δυνάμεις, ὅλα τὰ περὶ αὐτοῦ ὡς ἀκολούθως ἐμφαίνεται.

* *

Ὁ ἀείμνηστος οὗτος καὶ καλλιφωνώτατος Ἱερομόναχος Χρυσάνθος ὁ Λαϊνᾶς, ὁ κατὰ κόσμον Χριστόδουλος, κατὰ τὰς ἐνδείξεις καὶ πληροφορίας τὰς ὁποίας ὑπ' ὄψιν μας ἔχομεν, κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἄρταν. (6)

Ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὸ ὄνομα Δημήτριος, εἶχεν ἐγκατασταθῆ οἰκογενειακῶς εἰς Κόνιτσαν πολὺ πρὸ τοῦ 1830, ὅπου κατεσκεύαζε καὶ ἐπώλει διάφορα πήλινα ἀγγεῖα καὶ λαγήνια, ἐξ' οὗ—ὑποθέτω—καὶ τὸ ἐπώνυμον Λαϊνᾶς.

Ὁ τόπος καὶ τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Χρυσάνθου μᾶς εἶναι ἄδηλα. Λαμβάνοντες ὁμῶς ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1836 ἐχειροτονήθη Ἱερομόναχος ἔχων σύμφωνα μὲ τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Κανόνας τὴν ἡλικίαν τῶν 30 ἐτῶν καὶ ὅτι τὸ ἔτος 1886 εὐρίσκετο ἐν τῇ ζωῇ (7) καὶ ἦτο 80 καὶ πλέον ἐτῶν, δυ' ἄμεθα νὰ ἀναβιβᾶσωμε τὸ ἔτος τῆς γεννήσεώς του κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ἐτῶν 1800—1810.

Αἱ γραμματικαὶ γνώσεις αὐτοῦ δὲν μᾶς εἶναι γνωσταί, διὰ τοῦτο καὶ σιωπῶμεν, ἀφήνοντες τὸ ζήτημα αὐτὸ εἰς ἄλλους νὰ κρίνωσιν καὶ νὰ ἀποφανθῶσιν περὶ αὐτῶν. (8)

Μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς χειροτονίας του, φαίνεται ὅτι μετήρχετο καὶ οὗτος τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρός του, ὁμοῦ ἴσως μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Τασιούλα καὶ Πάνου, οἱ ὁποῖοι ἀργότερον τὸ 1838 ἐγκατεστάθησαν εἰς τὰς Θήβας. (9)

Φαίνεται ὅτι ὁ Χρυσάνθος πολὺ ἐνωρὶς ἔμεινεν ὄρφανός, καὶ ὡς μεγαλείτερος αὐτὸς, ἀνέλαβε καὶ τὴν προστασίαν τῶν ἀδελφῶν του, ὑπα δρεύσας συνάμα καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφάς του Βασιλικὴν Δ. Καζάζη εἰς Ἰωάννινα, Ρίναν Δράκου ἣτις ἦτο καὶ αὐτὴ εἰς τὰς Θήβας καὶ τὴν Ἀγγελικὴν τὸ 1844 εἰς Στράτσιναν εἰς τοὺς ἰσχύοντας τότε Πρωτοπαπαδαίους, καὶ ἡ ὁποία δὲν εὐτύχησε νὰ ἐπιζήσῃ. Ἀπεβίωσεν ἐντὸς τοῦ ἔτους. (10)

Ἱερομόναχος ἐχειροτονήθη περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1836, ὡς τοῦ-

6. 1) Πληροφορία ἐκ μέρους Ἰωάννου Μπούνα, καὶ 2) ἐξ ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Χρυσάνθον ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Πάνον ἐκ Θηβῶν κατὰ τὸ 1859, ἀναφέρουσα εἰς ἓνα σημεῖον αὐτῆς καὶ τὴν Ἄρταν ὡς ἐξῆς: «... ἐγὼ τὰ ἔχω τζεκουράτα τὰ λόγια μου ὅχη ὁμῶς καθὼς ἐσεῖς ἢ τέσερης ἢ Πανοσιότη σου ἢ αὐταδελφῆ σου Ρίνα ὁ αὐταδελφός σου τασούλας καὶ ὁ μεργούμης ὁ θίως σας τῆς Χαλκίδας, διπλοματικά κακορίσικα καὶ δηαστραμένα τῆς ἄρτας πλανόντες καὶ πλανόμενοι...».

7. Βλέπε Δ. Σαλαμάγκα «Ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς Γεώργιος» 1954 σελ. 201.

8. Ἀποδίδεται εἰς αὐτὸν 1) χειρόγραφος ἀκολουθία τοῦ Νεομ. Γεωργίου εὐρισκομένη ἐν τῷ κελλίῳ του, 2) ἑτέρα χειρόγραφος ἀκολουθία εὐρισκομένη εἰς Ἰωάννινα εἰς χεῖρας Δ. Σαλαμάγκα, καὶ 3) ἑτέρα εἰς Βιβλιοθήκην Κοζάνης.

9. Τοῦτο ἐξάγεται 1) ἐξ ἐπιστολῆς ἐκ Θηβῶν τοῦ 1858 ἐκ μέρους τοῦ ἀδελφοῦ του Πάνου, καὶ 2) ἐξ ἄλλης ἐπιστολῆς ἐκ μέρους τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ρίνας κατὰ τὸ 1865.

10. Ἐχομεν εἰς χεῖρας μας καὶ τὸν κατάλογον τῶν προικῶν αὐτῆς ὡς καὶ τῶν ἐπιστραφέντων μετὰ τὴν θανάμ της τοιούτων.

το ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς συμμαρτυρίας αὐτοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30 Μαΐου 1836, ὡς καὶ ἐκ μιᾶς εὐχετηρίου ἐπιστολῆς τῆς 20 Ἰουνίου ἐκ Τσαραπλανῶν (νῦν Βασιλικῶν) μετ' ὑπογραφὴν «Ταπεινὸς καὶ ἀνάξιος τοῦ ἱεροῦ ἐπαγγέλματος Βασίλειος ἐκ τοῦ μονηδρίου Κ(ωνσταντίνου) καὶ Ἐ(λένης)».

Οὗτος πολὺ συντόμως προεχειρίσθη καὶ εἰς πνευματικὸν, διότι τὸ 1837 εὗρισκομεν τοῦτον εἰς Παλαιοσέλι διατασσόμενον ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγκέλου Παρθενίου νὰ ἐξομολογήσῃ τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς.

Τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1837, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἰθυνόντων τὰ κοινὰ ἄνω Κονίτισης, διακανονίζεται συγκατοβατικῶς τὸ ζήτημα τῶν φόρων τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ καταβάλῃ ὁ Χρῦσανθος (11).

Τὸ 1838, καθὼς εἶναι ἀποδεδειγμένον καὶ βέβαιον παρευρέθη οὗτος εἰς Ἰωάννινα καὶ ἦτο αὐτόπτης μάρτυς τοῦ δι' ἀγχόνης μαρτυρίου τοῦ ἁγ. Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, παραστάς καὶ εἰς τὴν ταφὴν αὐτοῦ (12).

Τὸ μαρτύριον αὐτὸ τοῦ Ἁγίου καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα σημεῖα, τοῦ ἐνέπνευσαν τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸ σημεῖον νὰ πράξῃ τὸ πᾶν πρὸς τιμὴν αὐτοῦ. Ἀπόδειξις τούτων εἶναι καὶ τὸ ὅτι ἔπειτα ἀπὸ 13 ἡμέρας ἀπὸ τοῦ μαρτυρίου του ἦτοι τὴν 30ην Ἰανουαρίου 1838, ἀφιέρωσε μίαν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου ἢ ἡποία σήμερον εἶναι τοποθετημένη εἰς τὸν Τέμπλον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἁγίου εἰς Ἰωάννινα, ὡς καὶ ἑτέραν τοιαύτην εὗρισκομένην εἰς τὸ ἐν Κονίτιση κελλίον του. Ἐκτο ε δὲ κατ' ἔτος ἐώρταζε πανηγυρικῶς τὴν ἡμέραν αὐτὴν (13) καθ' ἣν ἐμαρτύρησεν ὁ Ἅγιος, ἐν τῷ ἐν Κονίτιση κελλίῳ του τὸ ὅποῖον εἶχε μεταβόλῃ σχεδὸν εἰς Παρεκκλήσιον (14).

Τὸ 1840, μετὰ τὸν Πρωτοσύγκελον Παρθένιον, διορίζεται Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Πωγωνιανῆς Ἱεροθέου, κατὰ δὲ τὸ 1853, ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννικίου (15).

Τὸ 1854, διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννικίου νὰ μεταβῇ εἰς Παλαιοπωγῶνι καὶ συναντήσῃ τὸν ἐκεῖ περιοδεύοντα Ἐπίσκοπον Ἀπολλωνιάδος Χριστόφορον, καὶ νὰ περιέλθῃ μετ' αὐτοῦ ὅλον τὸ δούρι τῆς Ἐπαρχίας Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς, καὶ ὅτι αὐτὸς—δηλαδὴ ὁ Χρῦσανθος—νὰ βαστᾷ τὴν σακκούλα καὶ τὸ κατάστιχον τῶν ἀρχιερατικῶν του δικαιωμάτων. (16)

Τὸν Νοέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους, μετὰ εἰς τὸν Ξανθουπόλεως Καισάριον γρόσια 1301, προερχόμενα ἐξ ἀρχιερατικῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννικίου.

Ἐπίσης τὴν 23ην Δεκεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους, κατόπιν ἐπιστολῆς ἐκ Κωνσταντινοπόλεως τοῦ πρώην Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννικίου, μετὰ εἰς τὸν Παναγιώτην Ἀραβαντινὸν γρόσια 12.000, προερχόμενα καὶ αὐτὰ ἐξ ἀρχιερατικῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ.

Τὸ 1856, διορίζεται ἐκ νέου ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθενίου. (17)

11. Παραπλήσιον τοῦ ἐγγράφου τούτου συνετάχθη καὶ κατὰ τὸ 1847, ἀμφότερα δὲ θὰ τὰ καταχωρήσωμεν ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης.

12. Ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ εὗρισκεται μικρὰ φορητὴ εἰκὼν τῆς ταφῆς τοῦ Ἁγίου εἰς τὴν ὁποίαν εἰκονίζεται καὶ ὁ Χρῦσανθος μετ' σκουφὸν, καθήμενος σκεπτικὸς καὶ περίλυπος.

13. Ἐξακολουθεῖ νὰ ἐορτάζεται καὶ σήμερον ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Παπαδημούλη.

14. Φορηταὶ μεγάλαι εἰκόνες Χριστοῦ, Παναγίας, Ἁγ. Νεομάρτυρος Γεωργίου, καὶ πλήθος ἄλλων μικρῶν καὶ μεγάλων εἰκόνων κοσμοῦν τὸ κελλίον του μέχρι τῆς σήμερον.

15. Βλέπε Περιοδικὸν «Ἠπειρ. Ἔστια» τεύχος Ἀπριλίου 1953 «Γεράσιμος Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Ἀρίστης» σελ. 354, ὑπὸ Ἱερέως Γεωργ. Παῖσιου.

16. Καὶ τοῦτο τὸ ἐγγραφοὺν θὰ τὸ καταχωρήσωμεν εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης.

17. Πάντα τὰ ἐγγραφα ταῦτα συμπεριελήφθησαν εἰς τὴν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Μικρὰ συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτισης» ἐργασίαν ἡμῶν, ἣτις παραμένει εἰσὶν ἀνέκδοτος.

Κατὰ χρονικὰ διαστήματα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1859 μέχρι τοῦ 1861, λαμβάνει ἐκ Θηβῶν ἐκ μέρους τοῦ ἀδελφοῦ του Πάνου 13 ἐν ὄλῳ ἀντιμήνσια καὶ διάφορα χρηματικὰ ποσὰ διὰ χειρὸς α') Ἀθανασίου Ζώη Ἰωαννίτου, β') Ἀναγνώστου Μευγεσδινού (Παλαιόπυργος Πωγωνίου), γ') Γεωρίου Παπαϊωάννου ἐκ Σωποτσελίου (Ζαγορίου), καὶ δ') Χρήστου Ἰωάν. Παπίγκη ἐκ Βησσάνης (Πωγωνίου). (18)

Τὸ 1865, 67, καὶ 69, ἀποστέλλεται παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Γερμανοῦ (19) μὲ συστατικὰ γράμματα δι' ἐξομολόγησιν τῶν Χριστιανῶν διαφόρων χωρίων τῆς Ἐπαρχίας.

Τὸ 1865, λόγῳ θανάτου τοῦ μικροτέρου ἀδελφοῦ του Πάνου εἰς τὰς Θήβας, λαμβάνει κατ' ἐπανάληψιν ἐπιστολὰς ἐκ μέρους τῶν ἐκεῖ συγγενῶν του δι' ὧν προετρέπετο οὗτος νὰ μεταβῇ εἰς Θήβας ὡς ὁ πρῶτος τῶν κληρονομῶν τοῦ πάντη ἀκλήρου ἀδελφοῦ του Πάνου. Εἰς δύο ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἐπιστολὰς (1865 καὶ 1866) γράφει καὶ ὁ ἐπίσκοπος Θηβῶν καὶ Λειβαδείας Δοσίθεος προτρέπων αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς Θήβας (20).

Τὸ 1869, λαμβάνει ἐκ Πατρῶν ἐκ μέρους τοῦ ἀνεψιοῦ του Βασιλείου Χρυσανθοπούλου ἐπιστολὴν μὲ τὰ ἐξῆς εἰς ἓν σημεῖον χαρακτηριστικὰ. «Θέλων δὲ καὶ σήμερον νὰ δείξω πρὸς ὑμᾶς τὴν πρὸς ὑμᾶς ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην». Σᾶς στέλλω διὰ τοῦ κ. Κων)τίνου Φλώρου μίαν λίραν Γαλλικὴν δραχμαὶ 22 καὶ 70 ἑκατοστά, μικρότατον τῶν ὅσων ὀφείλω πρὸς ὑμᾶς λόγῳ εὐγνωμοσύνης κ τ.λ.».

Τὸν ἀνεψιὸν του Βασιλείου Χρυσανθοπούλου (Καζάζην) υἱὸν τῆς προαποθανούσης ἀδελφῆς αὐτοῦ Βασιλικῆς, ὁ Χρῦσανθος, καθὼς ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ μιᾶς πλήρους παραπόνων ἐπιστολῆς τοῦ ἀδελφοῦ του Πάνου κατὰ τὸ 1860 ἐφρόντισε ἐξ ἰδίων του διὰ τὴν ἀρτίαν σπουδὴν καὶ μόρφωσιν αὐτοῦ.

Κατὰ Μάϊον τοῦ 1884, λαμβάνει ἑτέραν ἐπιστολὴν (21) ἐκ Πατρῶν ἐκ μέρους τοῦ ἰδίου ἀνεψιοῦ του Βασιλείου Δ. Χρυσανθοπούλου ὡς καὶ δραχμὰς 25 (22). Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐπιστολῆς, ὁ Χρῦσανθος ὑπέφερε. Ἦτο ἀσθενὴς καὶ ἐβασανίζετο. Καὶ ἐκτὸς τῆς ἀσθενείας κατεπιέζετο καὶ ἐξ ἐλλείψεως χρημάτων.

Διὰ τοῦτο ἔσπευδον οἱ ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθέντες ἄλλοι μὲν νὰ τὸν συνδράμωσι διὰ χρημάτων, ἄλλοι δὲ νὰ περιθάλψωσιν αὐτὸν. Εὐχαριστῶ — γράφει ὁ Χρυσανθόπουλος — τὸν ἀδελφόν μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κ. Ἰωάννην Π. Φλώρον ὡς καὶ τὴν εὐγενῆ λοιπὴν οἰκογένειάν του διὰ τὰς πρὸς ὑμᾶς φιλοφρονήσεις των καὶ συγγενικὰς περιποιήσεις, ἅς καθ' ἑκάστην ἐπιδαψιλεύουσιν ὑμῖν. Ἐπίσης δὲ καὶ πᾶσαν ἄλλην εὐγενῆ ψυχὴν, ἣτις χορηγεῖ χεῖρα ἀρωγὸν ὑμῖν καὶ θλίβεται ἐπὶ τῇ ἀσθενείᾳ ὑμῶν (23).

18. Τὸ 1861 ὁ Πᾶνος εὐρίσκετο εἰς Χαλκίδα ὅπου καὶ ὁ Παπίγκης.

19. Ὑποτροφίαι, ἐπιχορηγήσεις, καὶ τὰ παρόμοια, διέκριναν τὴν πολιτείαν τοῦ ἐν πολλοῖς ἀγίου τούτου Ἱεράρχου Γερμανοῦ τοῦ ἐκ Βερροῖας καταγομένου. (Βλέπε Ἰωάν. Λαμπρίδου «Περὶ τῶν ἐν Ἠπείρῳ Ἀγαθοεργημάτων» 1880 σελ. 124—125).

20. Σημειωτέον ὅτι εἰς Θήβας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Χρυσάνθου Τασιούλας (Ἀναστάσιος) ἀνήγειρε ἰδίαις δαπάναις τὴν Ἐκκλησίαν «Εὐαγγελίστρια», καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἐκάλεσε τὸν Χρῦσανθον ἵνα μεταβῇ καὶ ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ.

21. Ἄλλαι ἐπιστολαὶ ἀπευθυνόμεναι πρὸς τὸν Χρῦσανθον εἶναι α') ἐκ μέρους τοῦ Γιαννακῆ Φλώρου καὶ Σωτ. Βενετοπούλου ἐκ Βουκουρεστίου, ἐκ Πατρῶν ἐκ μέρους τοῦ Ν. Κέτζουρα, ἐξ Ἰωαννίνων ἐκ μέρους τοῦ Μακαριάδου καὶ Μπίζου καὶ ἐκ Θηβῶν ἐκ μέρους τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Κων. Δ. Καζάζη, ἀδελφοῦ τοῦ Χρυσανθοπούλου. Συγγενικὰ δὲ ἐπίθετα ἐκτὸς τὸ τοῦ Χρυσανθοπούλου, εἶναι καὶ τὸ τοῦ Μητσάνη, Δράκου, Χασιώτου καὶ Καζάζη.

22. Τὴν ἀξίαν μιᾶς χρυσοῦς λίρας Ἀγγλίας.

23. Εἶχε πάθῃ ἐλαφρὰν τινα παράλυσιν τῶν νεύρων καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ μόνος του, διὰ τοῦτο καὶ ὑπεβαστάζετο ὑπὸ ἄλλων ὅταν ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ ὅταν ἐξήρχετο ἐνίοτε εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ ἀλλαχοῦ. Ὁ ἐπιζῶν σήμερον κ. Ἀλέξιος

Ἐπίσης ἐκ Τσαραπλανῶν τὴν ἰδίαν ἐποχὴν (Μαΐος 1884) ὁ ψυχοῦιός αὐτοῦ Παπᾶ Ἀθανάσιος γράφει «νὰ λάβετε ἀπὸ τὸν Οἰκονόμον Παπᾶ Κώσταν γρόσια 60 καὶ πάλιν εἶμαι ὑπεύθυνος ἀλλὰ τὶ νὰ σᾶς κάμω ὅπου εἴσθε μακρὰ καὶ λυποῦμαι.».

Ἐκ μιᾶς δὲ ἄλλης ἐπιστολῆς ἐκ μέρους τῆς Ἑλένης Νεομάρτυρος Γεωργίου, ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Χρῦσανθος εὕρισκετο ἐν τῇ ζωῇ καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1886 (24).

Αὐταὶ τέλος πάντων εἶναι αἱ γραφαὶ περὶ αὐτοῦ ὁμολογίαι τὰς ὁποίας ἔχομεν εἰς χεῖρας μας.

Τώρα, ἄς παραχωρήσωμεν καὶ ὀλίγον τὴν θέσιν καὶ ἄς δώσωμεν τὸν λόγον καὶ εἰς τὴν παράδοσιν, νὰ ὁμιλήσῃ καὶ αὐτὴ διὰ τὸν ἀείμνηστον τοῦτον Ἱερομόναχον.

* * *
Ὁ Χρῦσανθος οὗτος ὁ τοῦ χρυσοῦ ἀνθους ὁ συνώνυμος, ὡς εἶναι ἀποδεδειγμένον καὶ βέβαιον, ἰδίαν στέγην δὲν εἶχε. Ἀλλ' οὔτε καὶ ἔδειξε ποτὲ τοιοῦτον ἐνδιαφέρον. Μόνον κατὰ τὸ 1860 ὡς ἐξάγεται ἐκ μιᾶς ἐπιστολῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀδελφοῦ του Πάνου ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ χρήματα διὰ νὰ ἀγοράσῃ σπῆτι στὴν Κόνιτσα, ἀλλὰ δὲν κατέληξε εἰς τίποτε (25).

Κατ' ἀρχὰς ἐκάθητο εἰς οἶκμά τι ἀνήκον εἰς Ὀθωμανὸν Σέχην (26) τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν διεσώθη μέχρι τῆς σήμερον. Οὗτος ἦτο πατὴρ τοῦ γνωστοῦ ἐν Κονίτση Δερβίση Κλαμῆλ καὶ ἡ οἰκία του ἦτο ὀλίγον πέραν τοῦ Δημαρχείου ἐκεῖ ὅπου σήμερον κατοικεῖ ἡ οἰκογένεια Βασίλ Γιούσιου. Ἐντὸς δὲ τῆς αὐλῆς ὑπῆρχε καὶ Τεκές (27) ἀκριβῶς ἐκεῖ πού στεγάζεται σήμερον τὸ Ταχυδρομεῖον Κονίτσης μὲ ἐξάρτημά τι—ἴσως Μανσωλεῖον—σώζομενον μέχρι τοῦ 1950, κατεδαφισθὲν δὲ κατὰ τὴν διάνοξιν τῆς δημοσίας ὁδοῦ.

Ὁ Ὀθωμανὸς οὗτος τρέφων ἀνυπόκριτον σεβασμὸν πρὸς τὸν Ἱερομόναχον τοῦτον τοῦ παρεχώρησε οἰκεία θελήσει καὶ προαιρέσει τὸ ἐνὶ τῆς αὐλῆς του ἰδιαιτέρον οἶκημα τὸ ὁποῖον ὁ Χρῦσανθος σὺν τοῖς ἄλλοις, τὸ ἐστόλισε καὶ μὲ εἰκόνας.

Τοῦτο οὐδολως ἐπηρέασε τὸν καλοκάγαθον Ὀθωμανὸν, ἵνα ἐκ τῆς αἰτίας αὐτῆς τὸν ἐκδιώξῃ ἐκεῖθεν.

Εὐρέθη ὅμως εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πράξῃ τοῦτο ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦτος γεγονότος:

Ὁ Γιάννης Ζώης ἦταν γείτονας μὲ τὸν Ὀθωμανὸν, καὶ ὅταν θέλησε νὰ φράκῃ τὸ σπῆτι του, ἄφησε παραθύρια πού ἐβλεπαν στὴν αὐλὴ τοῦ Ὀθωμανοῦ.

Ὁ Ὀθωμανὸς παραπονέθηκε, προβάλλων τὴν ἀφορμὴν ὅτι θὰ βλέπουν οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ τὰ παράθυρα τὰ πρόσωπα τῶν Γυναικῶν πού ἔνα τέτοιο πρᾶγμα ἦτο ἀπηγορευμένο εἰς τὰς Ὀθωμανίδας (χανούμισες). Ἐνας δὲ ἐξ αὐτῶν, εἶπε εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον. «Δὲν ἔχεις δίκαιο νὰ παραπονῆσαι γιὰ τὰ παραθύρια, ἀφ' οὗ σὺ ὁ ἴδιος ἔχεις στὴν αὐλή σου τὸν Καλόγηρο μὲ ὀλόκληρη Ἐκκλησιὰ μὲ Σταυροὺς καὶ μὲ εἰκόνας». (28)

Αὐτὸ λοιπὸν ἐγίνε ἡ αἰτία νὰ συστήσῃ ὁ Ὀθωμανὸς εἰς τὸν Χρῦσανθον νὰ εὔρη ἄλλο οἶκημα καὶ νὰ φύγῃ ἀπ' ἐκεῖ. Τοῦτο μὲ συντριβὴν καρδίας τὸ ἐπραξε ὁ Ὀθωμανὸς ἐκεῖνος καὶ βαρέως κατόπιν τὸ τοιοῦτον ἔφερε (29).

Φλῶρος (μικρὸν παιδίον τότε) τοῦτο καὶ μόνον ἐνθυμεῖται: ὅτι πολλάκις τοῦ μετέδιδε τὸ φαγητὸν διὰ τοῦ κοχλιαρίου, ἐπειδὴ ἐκείνου τοῦ ἔτρεμον αἱ χεῖρες.

24. Βλέπε Δ' Σαλαμάγκα «Ὁ Ἁγ. Νεομ. Γεώργιος» 1954 σελ. 201.

25. «... ἐγὼ θέλω σπιτὴ νὰ πάρῃς ἐξ ἰδίων σου» ἀπαντᾷ ὁ Πάνος.

26. Τίτλος θρησκευτικός.

27. Εἶδος Μονῆς.

28. Ἄλλοι διατείνονται ὅτι ὁ Ὀθωμανὸς ἐκάλεσε στὸ Δικαστήριον τὸν Γιάννη Ζώη, καὶ ὅτι ἐκεῖ διεμείφθη ὁ διάλογος αὐτός.

29. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐκδιώξεως τοῦ Χρυσάνθου, ὁ Ὀθωμανὸς ὑπέπεσε εἰς πτωχείαν καθὼς καὶ ὁ ἔως τότε περιώνυμος Τεκές. Παραπονούμενος ἔκτοτε ὁ Ὀθωμανὸς, ἀπέδιδε τὴν ἀφορμὴν τῆς πτωχείας του, εἰς τὸ γεγονὸς τῆς ἐκδιώξεως τοῦ Χρυσάνθου.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Χρῦσανθος εἰς μίαν τοιαύτην στενόχωρον θέσιν εὐρεθεὶς, ἐπῆρε τὸ δρόμο τὸν ἀνήφορο πρὸς τοῦ Φλώρου τὸ σπῆτι πού ἦταν καὶ αὐτὸς γείτονας μὲ τὸν Ὀθωμανὸν, καὶ σιὸ δρόμο πού ἀνηφοροῦσε τυχαίως εὐρῆκε τὴν γραῖαν μητέρα τοῦ Γιαννάκη Φλώρου καὶ τίποτε ἄλλο δὲν τῆς εἶτε παρὰ μόνον, «τὶ θὰ μὲ κάμετε τώρα κυρὰ Σάννα, καὶ μένα καὶ τὰ 'κονίσματά μου; ἀπ' ἐκεῖ μὲ διώχνουν».

Χωρὶς καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀντίρρησην ἡ γραῖα Σάννα μετὰ τοῦ συζύγου της Παναγιώτου, ἀσμένως παρεχώρησαν εἰς τὸν Χρῦσανθον⁽³⁰⁾ τὸ ἐν τῇ αὐτῇ των ἀνώγειον καὶ εὐρύχωρον δωμάτιον εἰς δύο τότε διηρημένον τὸ ὁποῖον ὁ Χρῦσανθος κατέστησε κελλίον του, ὅπου καὶ ἔμεινεν ἐφ' ὅρου ζωῆς.

Ὁ Χρῦσανθος καθ' ὅλην τὴν Ἱερατικὴν του σταδιοδρομίαν διαφοροτρόπως ἐξεδήλωσε τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν πλησίον, καὶ διαφοροτρόπως ἀπέδειξε διὰ ἀξιωμαμάτων παραδειγμάτων τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ προαίρεσιν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν πτωχῶν καὶ ἀναξιοπαθούντων. Συνέλεγε καθημερινῶς ἐράνους καὶ διέθετε αὐτοὺς αὐθιμερὸν, καὶ οὐδέποτε ἐκράτησε τὸ συλλεγὲν ποσὸν ἢ μέρος αὐτοῦ διὰ νὰ τὸ διαθέσῃ τὴν ἐπομένην⁽³¹⁾.

Ὁ κατὰ τὸ 1954 ἡλικίας 80 ἐτῶν γέρον Βασίλειος Κούσιος μοῦ διηγεῖται καὶ τὸ ἐξῆς: «Ἦμουν μικρὸ παιδί καὶ πολλὰς φορὰς ἔκαμνα ὑπηρεσίαν στὸ χάνι.⁽³²⁾ Μία μέρα πού ἔλειπε ὁ πατέρας μου ἤρθε ὁ Χρῦσανθος καὶ ἄρχισε νὰ παίρνη ψωμιὰ καὶ νὰ τὰ βάνη ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ ράσο. Ἐγὼ τοῦ ἀντιστάθηκα, ἀλλ' αὐτὸς τὰ ψωμιὰ τὰ πῆρε. Εἶπα κατόπιν στὸν πατέρα μου τὸ γεγονός. Ὁ πατέρας μου χαμογέλασε καὶ μοῦ εἶπε: ὅταν ἔρχεται ὁ Χρῦσανθος παιδί, νὰ τὸν ἀφήνης νὰ παίρνη ἐλεύθερα ὅσα ψωμιὰ θέλει.

Ἐπίσης ἡ παράδοσις διέσωσε καὶ τὸ ἐξῆς: Ὅταν γένονταν ἡ Στρατῶνα, εἶχε ἔρθῃ ἓνας ἀνώτερος Τοῦρκος ὑπάλληλος καὶ κάθονταν μαζὺ μὲ τὸν Καϊμακάμη (Ἐπαρχο) Ἀχμέτ Ἐφέντη ἀπ' ἔξω ἀπὸ τοῦ Φλώρου τὰ μαγαζιά στὴ λίπα καὶ κουβέντιαζαν. Σὲ λίγο πηγαίνει κι' ὁ Χρῦσανθος καὶ τοὺς χαιρετᾷ καὶ λέει τοῦ Καϊμακάμη. Καϊμακάμη ἐφέντη σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ δώσης δυὸ λίρες. Ὁ Καϊμακάμης δὲν τοῦ ἀρνῆθηκε, ἀλλὰ τοῦ εἶπε δὲν ἔχω τώρα μαζὺ μου καὶ ἀργότερα νὰ στὲς δώσω. Ὁ Χρῦσανθος εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐπρότεινε ἐπείγουσαν τὴν ἀνάγκην. Ὁ ἀνώτερος Τοῦρκος ὑπάλληλος ὁ ὁποῖος ἤκουε τὴν συζήτησιν ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζε τὴν Ἑλληνικὴν, ῥώτησε τὸν Καϊμακάμη ποῖος εἶναι αὐτὸς, καὶ τὴν ζητᾷ; ὁ Καϊμακάμης τοῦ λέγει.

Πασσᾶ μου, ἐτοῦτος ὁ Καλόερος εἶναι ἓνας τέτοιος πάντιος ἄνθρωπος πού μαζεύει ἐράνους καὶ μοιράζει στοὺς φτωχοὺς χωρὶς νὰ κάμῃ ἐξαίρεσι σὲ κανέναν οὔτε σὲ Τοῦρκο οὔτε σὲ Ἑβραῖο. Καὶ τώρα μοῦ ζητᾷ δυὸ λίρες, ἀλλὰ δὲν ἔχω μαζὺ μου γιὰ νὰ τὲς δώσω.

Ἄμα ἄκουσε ἔτσι ὁ Πασσᾶς, βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπη του δύο λίρες καὶ τὲς δί-

---

30. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραχωρήσεως τοῦ δωματίου εἰς τὸν Χρῦσανθον, αἱ ἐργασίαι καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις τοῦ Γιαννάκη Φλώρου στὸ Βουκουρέσι ἐβελτιώθησαν καὶ ἔβαινον κατ' εὐχὴν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Ὀθωμανὸν ὁ ὁποῖος βαθμηδὸν ὑπέπιπτε εἰς πτωχείαν.

31. Δὲν γνωρίζομεν βέβαια ἂν ὁ ἔρανος αὐτὸς ἐπεξετείνετο εἰς μεγάλην ἀκτίνα ἢ συνέλεγε ἀπὸ ὠρισμένους σήμερον καὶ ἀπὸ ἄλλους αὔριον. Τὸ δεύτερον μάλλον ἀληθεύει, διότι —ὡς μᾶς διέσωσεν ἡ παράδοσις— μερικοὶ χριστιανοὶ ἐκ τῶν ὁποίων συνέλεξεν ἐράνους συναντήσαντες αὐτὸν κατὰ τὸ ἑσπέρας, ἠθέλησαν ἐκ περιεργείας νὰ μάθουν πόσα συνέλεξε τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ τοῦ εἶπαν ἐπὶ λέξει: «Γιὰ δεῖξε μας Πάτερ Χρῦσανθε πόσα ἐμάζευσες σήμερα;» Αὐτὸς εἰς ἀπάντησιν ἔβγαλε τὴν σακούλα ἀδειανὴ καὶ τὴν ἐτίναξε γιὰ νὰ βεβαιωθοῦν ὅτι δὲν ἔχει μέσα τίποτε. «Μὰ τί ἔκαμες Πάτερ Χρῦσανθε;» ἠρώτησαν. «Σῦρτε στὸν τάδε τὸν φοῦρνο νὰ ρωτήσετε». Ἐκεῖνοι μεταβάντες καὶ ἐρωτήσαντες, τοὺς ἐδόθη ἡ ἀπάντησις ὅτι ὁ Χρῦσανθος τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπῆρε 30 ὀκάδες ψωμί.

32. Πανδοχεῖον τὸ ὁποῖον διηύθυνε ὁ πατήρ του.

νει τοῦ Χρυσάνθου. Ὁ Χρυσάνθος ἐπῆρε τὲς δύο λίρες, τοὺς εὐχαρίστησε, ἐχαιρέτησε καὶ ἔφυγε.

Τὴν ἴδια στιγμή πῆγε καὶ ἀγόρασε τρία γαίδουράκια καὶ τὰ ἔδωσε σὲ τρία φτωχὰ παιδιὰ Τουρκόπουλα ποὺ πῆγαιναν καὶ ἔκοβαν ξύλα καὶ τὰ φερναν φορτωμένα στὴ ράχι τους νὰ τὰ πουλήσουν καὶ νὰ πάρουν ψωμί.

Τὴν παράδοσιν αὐτὴν ὅλοι γενικῶς τὴν γνωρίζουν ὅπως ἀκριβῶς τὴν περιεγράψαμε μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ μὲν ἀναβιβάζουν τὸ χρηματικὸν ποσόν, οἱ δὲ τὸ καταβιβάζουν εἰς ὀλιγώτερα.

Ἐπίσης πολλὰς πλούσιες οἰκογένειες γνωρίζουσαι ὅτι ὁ Χρυσάνθος φιλοξενεῖ πάντοτε καὶ διατρέφει πτωχοὺς, προετοιμάζων φαιγητὸν καὶ μὲ ἀνίλογο ψωμί τὰ ἐπῆγαιναν στὸ κελλί τοῦ Χρυσάνθου καὶ τὰ ἔθετον μέσα στὲς καρσέλες ποὺ εἶχε ἐπίτηδες γιὰ αὐτὴν τὴ δουλιὰ.

Ὅλα αὐτὰ ὁ Χρυσάνθος τὰ ἐμοίραζε καταλλήλως ἄλλα μὲν αὐτοπροσώπως, καὶ ἄλλα διὰ τῶν προστατευομένων του, ἐν πάσῃ δυνατῇ ἐχεμυθείᾳ.

Καὶ δὲν εἶναι μόνον αὐτὰ τὰ ὅποια ἔκαμεν ὁ Χρυσάνθος.

Οὗτος κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα ἔλαβε ὑπὸ τὴν προστασίαν του τοὺς μικροὺς ὄρφανούς Δημήτριον Λέτσιον, ⁽³³⁾ καὶ κατόπιν τοὺς ἀδελφούς Πέτρον καὶ Ἰωάννην Μλούνα (Γκαμπιτσιάρη) τοὺς ὁποίους καὶ ἐπροστάτευσε μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεώς των. Μάλιστα δὲ διὰ τὸν Ἰωάννην ἐλθόντα σὲ ἡλικίαν 14 ἐτῶν ἐμερίμνησε κατόπιν καὶ διὰ τὴν ἐκμάθησιν ὑπ' αὐτοῦ τῆς τέχνης τοῦ ὑποδηματοποιοῦ.

Καὶ ὅχι μόνον οὗτοι ἐπροστατεύθησαν ὑπὸ τοῦ Χρυσάνθου, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἀκόμη τῶν ὁποίων ἡμεῖς τὰ ὀνόματα δὲν ἐφρονίσσαμεν τότε νὰ κρατήσωμεν ὅποτε ἐπέζων οἱ γεροντότεροι. Ἐνας ἐκ τούτων πιστεύω θὰ εἶναι καὶ ὁ ὑπογραφόμενος ὡς ψυχοῦιός του Παπᾶ Ἀθανάσιος ἐφημέριος Ἰσραηλιτῶν (νῦν Βασιλικῶν) ὡς ἐν τῇ πρὸς τὸν Χρυσάνθον ἐπιστολῇ αὐτοῦ κατὰ Μάϊον τοῦ 1884 ἐμφαίνεται, διότι ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται ἡ ὑπογραφή αὐτοῦ ὡς ψυχοῦιός.

Εἶδαμεν ἀνωτέρω ὅτι ὁ Χρυσάνθος ἔλαβε κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Πᾶνον καὶ 13 ἐν ὄλῳ ἀντιμήνια ⁽³⁴⁾. Ποῖος λοιπὸν ὁ λόγος τῶν τόσων ἀντιμηνισίων; Ἀπλούστατα ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται. Ὡς ἄλλος Ἅγιος Κοσμᾶς μὲ τὲς Κολυμβήθρες, οὕτω καὶ ὁ Χρυσάνθος ἐμοίραζε καὶ αὐτὸς δωρεὰν ἀντιμήνια, μικρὰ ξύλινα ἀρτοφόρια καὶ ξυλίλους Σταυροὺς στὰ μικρὰ χωρῖα τῆς Ἐπαρχίας ποὺ οὔτε τὰς δυνάμεις εἶχον, οὔτε καὶ τοὺς τρόπους καὶ τὰ μέσα διὰ νὰ προμηθευθοῦν μὸνα των.

Εἰς μίαν δὲ ἀπὸ τῶν ἐν τῷ κελλίῳ καρσέλες του τὴν ὁποίαν βεβιασμένως πῶς κατὰ τὸ 1939 μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Χριστοδοῦλου Παπαδημούλη ἐρευνήσαμεν, εὐρέθησαν καὶ εὐρίσκονται καὶ σήμερον ἀκόμη ἀντιμήνια, καλύμματα, ἀρτοφόρια, ξυλίνοι Σταυροὶ, ἅγια Λεῖψανα κ.λ.π. Μία δὲ ἀντιπροβολὴ τοῦ Ἀρτοφορίου τῆς Ἐκκλησίας Καθασίλλων, Δερβενίου καὶ ἄλλων μετὰ τῶν ἐν τῷ κελλίῳ Χρυσάνθου τοιούτων, μᾶς λύει κάθε ἀπορίαν.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια εἰργάζετο καὶ ἐποίει ὁ ἀειμνήστος οὗτος Ἱερομόναχος. Καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὀλόκληρος ἡ ζωὴ τοῦ Χρυσάνθου ἦτο ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ ἀγάπη, ἡ εὐεργεσία καὶ ἡ κατὰ Θεὸν πολιτεία. Δὲν ἀπέβλεπε, οὐδὲ καὶ ἐζήτηι τὰ ἑαυτοῦ, παρὰ μόνον τὸ τοῦ ἑτέρου. Τὸ γεγονὸς καὶ μόνον ὅτι δὲν εἶχε ἰδίαν στέγην, αὐτὸ καὶ μόνον εἶναι ἀρκετὸν νὰ χαρακτηρήσῃ τὸν ἄνδρα, αὐτὸ καὶ μόνον εἶναι τὸ καλλίτερον δι' αὐτὸν ἐγκώμιον, αὐτὸ καὶ μόνον εἶναι ὁ ἀμαράντινος αὐτοῦ στέφανος.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ φίλοι ἀναγνώσται, περαίνομεν τὴν παροῦσαν, καὶ ὡς

33. Ἐκ στόματος Αἰκατερίνης Μπίλλη ἡλικίας τὸ 1953, 86 ἐτῶν.

34. Αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς εἶναι γνωστὸς εἰς ἡμᾶς.

άνωτέρω έδηλώσαμεν, καταχωροῦμεν μερικὰ ἐκ τῶν ἀφορώντων τὸν ἀείμνηστον τοῦτον Ἱερομόναχον Χρῦσανθον ἔγγραφα, ὡς ἀκολουθῶς ἐμφαίνεται·

* *

1

«Οἱ τὰ θεῖα καλῶς διαταξάμενοι θεοκήρυκες Ἀπόστολοι, καὶ ὁ μετ' αὐτοὺς τῶν θεοφόρων πατέρων σύλλογος, κανονικῶς ὥρισαν, μηδένα τοῦ θείου βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης καταξιοῦσθαι δίχα πολλῆς ἐρεύνης καὶ ἀκριβοῦς ἐξετάσεως. ἵνα μὴ ὑπὸ ἀναξίων τὰ θειότατα τελεσιουργοῦνται. Προσελθὼν τοίνυν ἐμοὶ καὶ ὁ κατὰ πνεῦμα μοι υἱὸς Χριστόδουλος υἱὸς τοῦ Δημητρίου Λαϊνᾶ ἐκ χώρας Κονίτζης ἐζήτησε λαβεῖν τὸ μέγα τῆς Ἱερωσύνης ἀξίωμα. ὃν καὶ στήσας ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς εἰκόνας τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐρευνήσας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλων ἀξιοπίστων ἀνδρῶν πληροφορηθεὶς τῶν εἰδότην τὴν αὐτοῦ πολιτείαν, καὶ μηδὲν εὐρῶν ἐν αὐτῷ κατὰ κανόνας κωλύον, μαρτύρομαι αὐτὸν ἄξιον τῆς Ἱερωσύνης ὄντα καὶ τέλειον τῇ ἡλικίᾳ, καθὼς οἱ αὐτοὶ Ἱεροὶ κανόνες διακελεύονται. Ὅθεν καὶ ἐδόθη αὐτῷ τὸ παρὸν εἰς ἐνδειξιν, κεκυρωμένον ἰδίᾳ ὑπογραφῇ καὶ μαρτυρίαις ὧν προείρηκα ἀξιοπίστων προσώπων.

1836 Μαΐου 30

Ἰωάννης Ἱερεὺς καὶ πνευματικὸς παιῆρ μαρτυρῶ αὐτὸν ἄξιον τῆς Ἱερωσύνης».

2

«συμφώνως κοινὸς οἱ ἐπάνω βαροσλῆδες (35) δίδομεν τὸ παρὸν τοῦ πανοσιοτάτου κυρίου Χρυσάνθου ὅπου εἰς τὸ ἐξῆς ἔχι νὰ πληρόνη εἰς τὸ ἐπάνω βαρόση μισή φωτῖα (36) ὅσα ἤθελαν πέση εἰς τὰ χρονικὰ δοσίματα ἐξὸν ἀπὸ μουκαντέμ μπόρτζι (37) ὅσᾶν ὅπου τὸ μου ἀντέμ μπόρτζι τὸ ἐξόφλισεν καὶ κανένας δὲν ἔχι νὰ τοῦ ζητήση παρὰν διὰ μουκαντέμ μήτε περισιότερον ἀπὸ μιση φωτῖα διότι καὶ ἡ πανοσιότης του θέλει σταθῆ εὐ ἡμέριος εἰς τὴν ἐκλισίαν μας ἐκτελόντας τὰ ἱεουργικὰ χρέη του καὶ ὑποφαινόμεθα.

τῇ α' δεκεμβρίου :1837: κόνιτζα

- » Γεώργιος Διαμάντη προεστὼς ἐπάνω βαροσλοῦ.
- » γηότης βάγης ἐπῆτροπος τοῦ ἀγήου νηκολάου
- » μῆχος πῆρος (;
- » Νικόλαος τατζλόπουλος
- » τόλης πασκάλι
- » χρῆστος Ζήση (;
- » Ἰωάνν(ης) Ζώης
- » Νικόλαος Παπᾶ
- » Ζόησ πατέρα
- » μιχαήλ Διαμάντου
- » γηώργης γηάνι
- » χρῆστος πατέρα
- » βασίλειος στέφου
- » γηόργιος βασηλήου κόκα».

3

«Διὰ τοῦ παρόντος ἐξωφλητικῶς δηλοποιοῦμεν ὅτι τὰ ὅσα Γρόσια χρεωστοῦσε εἰς τὸ κοινὸν τοῦ ἐπάνω Βαρόσλοῦ ὁ Ἱερομόναχος Χρῦσανθος ἀπὸ παλαιοῦς μπεκαγέδαις (38) καὶ λοιπὰ κατὰ τὰ πολιτικά μας δευτέρια ἕως σήμερον, διὰ ὅλα αὐτὰ εὐχαρίστως ἐσυμβιβάσθημεν μὲ ἑκατὸν δέκα Γρόσια N. 110: τὰ ὅποια καὶ ἐμέτρη-

35. Ὁ χριστιανικὸς πληθυσμὸς ἄνω Κονίτζης.

36. Δημόσιος φόρος=Καπνολόγιον.

37. Παλαιὸν χρέος Κοινοτικόν.

38. Ὑπόλοιπον παρελθουσῶν χρήσεων.

σεν εἰς χεῖρας τοῦ βασίλη τάττη μακρὸν μουχμπήρ Ἰθανι. διὰ αὐτὰ λοιπὸν ὁ ριθεῖς Χρῦσανθος μένει ἐξοφλησμένος καὶ ἀκαταζήτητος. πρὸς τούτοις ἐσυμβιβάσθημεν καὶ διὰ τὸ ἐρχόμενον νὰ δίδῃ πρὸς τὸ κοινὸν χρονικῶς Γρόσια τριάντα Ν. 30: καὶ ὄχι περισσότερον διὸ καὶ ὑποφαινόμεθα.

1847: μαρτίου 5: κόνιτσα

» Νικόλαος ζήσης	» τασούλας πλαχάβα
» λάμπρος ἰωάννου	» παναγιότης φλόρος
» Νικόλαος τατζιόπουλος	» Παναγιώτης βασιλείου
» Χρῆστος πατέρα	» μά(ν)θος χούμζου (;)
» μῆχος πῆρος (;)	» γηάνης ζήση κοιτογηάνης
» γηόργηος βασηλήου κόκα	» ἰωάνις καλωγίρου
» Κώσιας μπεκιάρης	» ζώης (;) γηοργίου
» βασίλης διαμάντη	» βασίλις διαμάντι
» γιόργις κυριάζου	» Μιχαήλης βασιλείου
» Πέτρος διδασκάλου	» Βασίλειος Δ. ρωμοιοῦ
» βασίλειος τόλη	» μιχαήλης χριστοδούλου.
» Γεώργιος Κώστα	
- ὁ μοχ(μ)πίρι βίλ τοῦ ἀπάνο βαροσιοῦ
Ἰωάν(νης) Ζώη πατέρας
(Τ. Σ)
- βασίλη μακρῆς
(Τ. Σ) (39)».

4

«† ὀσιώτατε κύρ Χρῦσανθε εὐχόμεθά σε. ἐλάβομεν τὸ γράμμα σας καὶ εἶδομεν τὰ ἐν αὐτῷ γραφόμενά σου με ἀπορίαν μας, ἀλλ' ὑπομονὴ καὶ ὄλα διορθώνονται γράφομεν τῷ ἁγίῳ Ἀρίστης (40) νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κόνιτσαν ἀπὸ τὴν περιοδείαν τῆς παλιοπωγώνης καὶ ὁ ἅγιος Ἀπολλωνιάδος (41) ἄς περιέρχεται τὸ τοῦτο ἄμα λοιπὸν φθάσῃ αὐτόσε ὁ ἅγιος Ἀρίστης, ἡ ὀσιότης σου, νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ παλαιοπωγώνι, καὶ νὰ περιέλθῃς μαζὺ με τὸν ἅγιο Ἀπολλωνιάδος εἰς ὄλο τὸ δοῦρι τῆς Ἐπαρχίας Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς, ὁ δὲ παπᾶ φῶτος, ὅστις εἶναι ἤδη με τὸν ἅγιον Ἀπολλωνιάδος νὰ κινήσῃ καὶ ἔλθῃ εἰς Ἰωάννινα. με τὸν ἀπολλωνιάδος ὁποῦ θὰ περιέλθῃς, ἡ ὀσιότης σου νὰ βαστᾶς καὶ σακκούλα καὶ κατάστιχον. δείξε τὸ παρὸν γράμμα τοῦ ἁγίου Ἀπολλωνιάδος διὰ νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ ἀποστείλῃ καὶ τὸν παπᾶ φῶτον. με πρῶτον νὰ μοῦ στείλῃς με σίγουρον ἄνθρωπον, καὶ ὅσα χρήματα σοὶ ἐπαρέδωσεν ὁ ἅγιος Ἀρίστης. δῶσε καὶ τοῦ Δασκάλου τὰ διακόσια γρόσια. μένομεν ἐν βία

τῇ 21 Ἰουλίου 1854: Ἰωάννινα

Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

5

«Πατήρ μου χρῦσανθε προσκυνῶ.

τῇ 6: 10κεμβρ'ου 1854 Κόνιτσα

ἔλαβον σὺ βασιμίαν σου καὶ ἐχάρην τὲς Καλλές σου ὑγίες καὶ ἡμεῖς δι' εὐχῶν σας ὑγιαίνομεν ἕως ὥρας. τὰ ὅσα μοῦ ἔγραφες τὰ ἐνόησα δὲν εἶμαι εἰς σαυτὸ πατέραν σὲ εἶχα καὶ πατήρ μου σὲ ἔχω ἕως τέλος ζωῆς μου ὅμως δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω

39. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 21 τεῦχος τῆς «Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας» τοῦ 1954, σελ. 45.

40. Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Ἀρίστης ἐκ Καμνιάς Ζαγορίου, τὸ ὄνομα Γεράσιμος.

41. Τοῦνομα Χριστόφορος ἐκ Γρεβενητίου Ζαγορίου.

τὲς αἰτίες... ἄς εἶναι θὰ πῆς καὶ γιὰ τὸν λούπαν (42) ὅποιος χάνει, χάνει καὶ τὴν ψυχὴν του ὅπως λέγει ἢ παροιμία ὅχι αὐτὸς ὅπου ἔχασεν ἄνθρωπον καὶ μὲ κακὸν τέλος ὅπου ὁ Θεὸς νὰ φυλάγῃ τὸν κάθε χριστιανὸν ἄς εἶναι ζωὴ εἰς τὴν πανοσιότη-
σας καὶ ἀδελφούς του καὶ τέκνα τους καὶ λοιπούς. παραχώρησις θεία ἦτο καὶ αὐ-
τὸ. ὅμως πατέρα μου τὸ συντομώτερον νὰ ἐρθῆς καὶ ζιοῦμεν καὶ ἐδῶ μὲ τὴν ἡσυ-
χίαν μας καὶ ὄχι νὰ εἰπῆς σὲ συμβολεύω ὅπως γνωρίζεις ὡς γέρον. μάθαιναν ὅτι
ἔρχεται ἄλλος μητροπολίτης αὐτοῦ πολὺ ἐλυπήθην πᾶτερ μου δὲν ἤξεύρω οἱ ἄλλοι
ὅμως ἐγὼ ξεχωριστὰ πολὺ μου Κακοφάνη διότι πολὺ μᾶς ἀγαποῦσε καὶ πού θὰ
λυπηθῶ ἴσως ὁ πανάγαθος εἰς ἀνώτερον βαθμὸν πάλιν διὰ νὰ χαρῶ καὶ νὰ μου γρά-
ψης. τὸν αἰδεσιμώταν Κύρ πα(πᾶ) χριστόδουλον προσκυνῶ. τὸν Κύριον δημήτριον
(Καζάζην) γαμβρόν σας εὐχομαι ἐκ ψυχῆς. Κύρ Κωσιαντὴ γεώργην καὶ λοιπούς
οἰκιακοὺς σου εὐχομαι ὁμοίως. Κυρίαν ἐλένην τοῦ ἁΓί(ου): γιαννάην (43) ὁμοίως.
ὁ γαμβρός μου δημήτρις πα(πα) μου εἶπε νὰ μου πάρῃ καβάδι διὰ ἓνα φελόνι καὶ
καὶ στιχάρι καὶ αὐτοῦ ἔρχεται μόνος του καὶ κύταξε διὰ καμμίαν στόφα διὰ φελόνι
καὶ τὸ στιχάρι ἄς εἶναι καὶ ἀντιάνα. κάνε τόση δούλη-ψη μὲ φίλους καὶ ἰδικούς
ὅτι σοῦ ἀρέσει τῆς πανοσιότη σου. ἔμαθα τὲς ἀπερασμένες ὅτι ἔστειλες τὸ παγοῦρι
διὰ ρακὴ ἄλλου καὶ μου κακοφάνη πολὺ ἔχω ρακὴ διὰ τὸν πατέρα μου καὶ διὰ
τούς φίλους του. καὶ τώρα ἤθελα νὰ σοῦ στείλω ὅμως δὲν εἶχα παγοῦρι μεγάλο.
καὶ νὰ (ἔχω) ἀπαντησίν σου πρὸς χαρὰν μου.

ὁ υἱός σας Παπᾶ Κόστιας χρήστου Γό(σιου) (44)».

Σημείωσις (συγγρ.) Ἡ ἀνωτέρω ἐργασία εἶχε περατωθῆ, ὅταν τὸ πρῶτον
ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Σαλαμάγκα καὶ ἐκυκλοφόρησε τὸ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ὁ Ἅγιος
Νεομάρτυς Γεώργιος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων» βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον πολλὰ ἐγράφησαν καὶ
κατεχωρήθησαν περὶ τοῦ ἀειμνήστου Ἱερομονάχου Χρυσάνθου τοῦ Λαϊνᾶ.

Ἡμεῖς δὲ σήμερον πρὸ μιᾶς τοιαύτης καταστάσεως τῶν πραγμάτων εὐρεθέν-
τες, παρουσιάζομεν ἐδῶ τὴν ἐν λόγῳ ἐργασίαν ὅπως ἐξ ἀρχῆς τὴν συνειτάξαμεν, μὲ
ἐλαφρὰν μόνον εἰς ὠρισμένα σημεῖα τροποποιήσιν καὶ διασκευάσιν, καὶ παρακαλοῦ-
μεν ὅπως τύχωμεν διὰ τοῦτο, τῆς ἐπεικειᾶς τῶν κ. κ. ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ.

42. Ἐκ Παλαιοσελίου.

43. Υἱὸς τοῦ Νεομ. Γεωργίου.

44. Ἀπὸ τὸ ὕφος τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς τῆ ὁποίας τὸ κείμενον ὀρθογραφικῶς ἐν πολ-
λοῖς διωρθώσαμε, δὲν νομίζετε φίλοι ἀναγνώσται ὅτι καὶ ὁ ἀειμνήστος οὗτος Ἱερεὺς ἔτυχε
τῆς εὐεργεσίας τοῦ Χρυσάνθου;

8728

KON